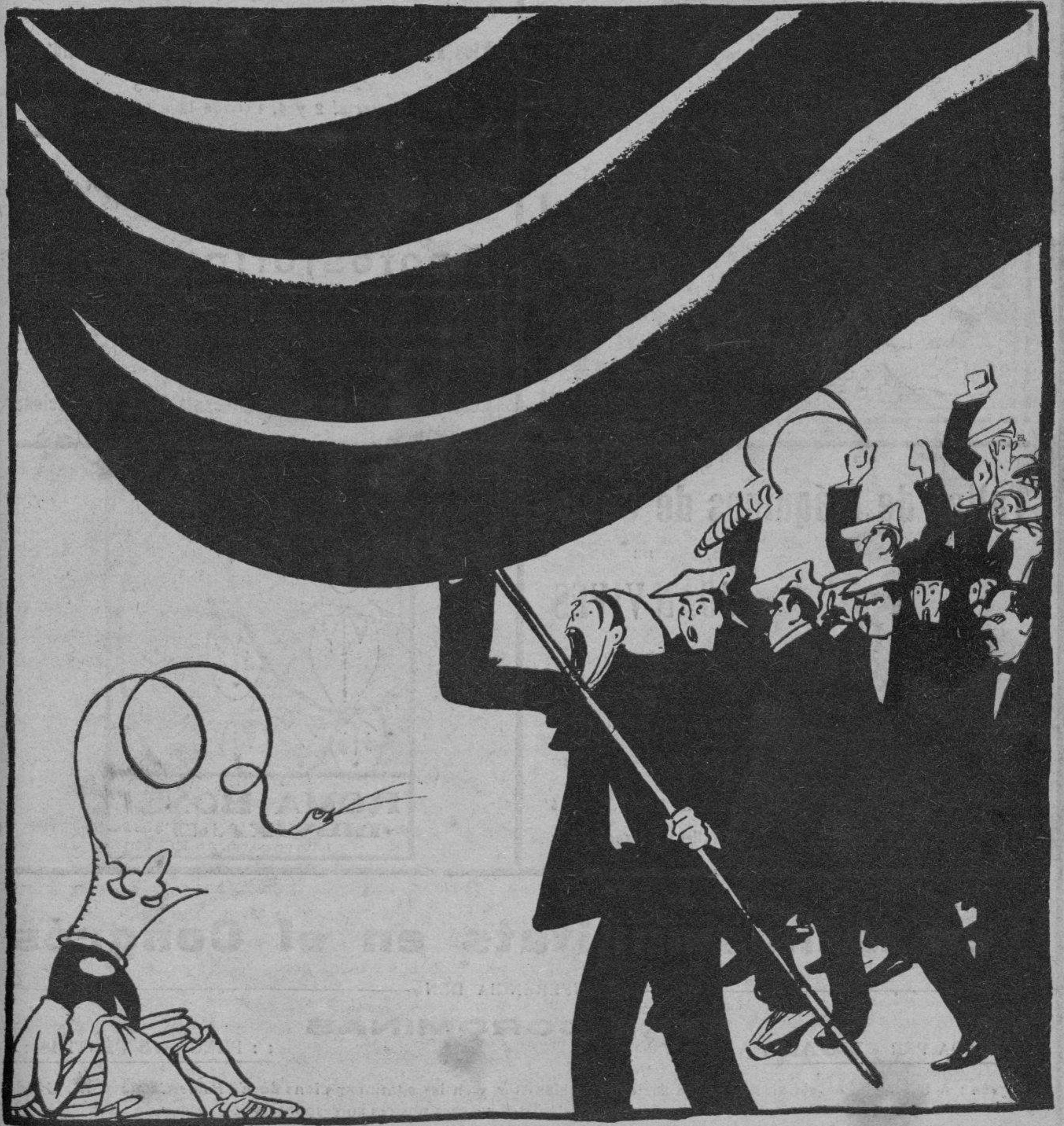

EL GATIBO

DESPRÉS DE L'ASSAMBLEA

Els assembleistes: ¡Visca l'Unió! ¡Visca Catalunya!

El mico de La Veu: ¡Y jo que'm creia que seria un fracás! ¡Adeu oportunisme! ¡Adeu habilitat!
¡Adeu esperit pràctic!

B°N

FOTOGRAVATS
A. JOARIZTI
 CONSELL DE CENT 289.
 BARCELONA

Mundial Palace

CONCERTS SANTOS TOTS ELS DIES

COBERTS DESDE PESSETES 3'50 - Els divendres,
 boullabaise - Dissabtes, menú corrent y vegetarià

DR. M. CAMPS

ESPECIALISTA

Vies urinaries - Enfermetats secretes - Aplicació 606

Mendizábal, 6, 1.er, de 3 a 5

Clínica: Fusteria, 2 y 4, 1.er, de 12 a 1 y de 7 a 9 nit

¡La vellesa es mes horrible que la mort! Se pot arribar
 a tenir molts anys sense esser vell, si's pren ab
 la constancia

Enofosforina Serra

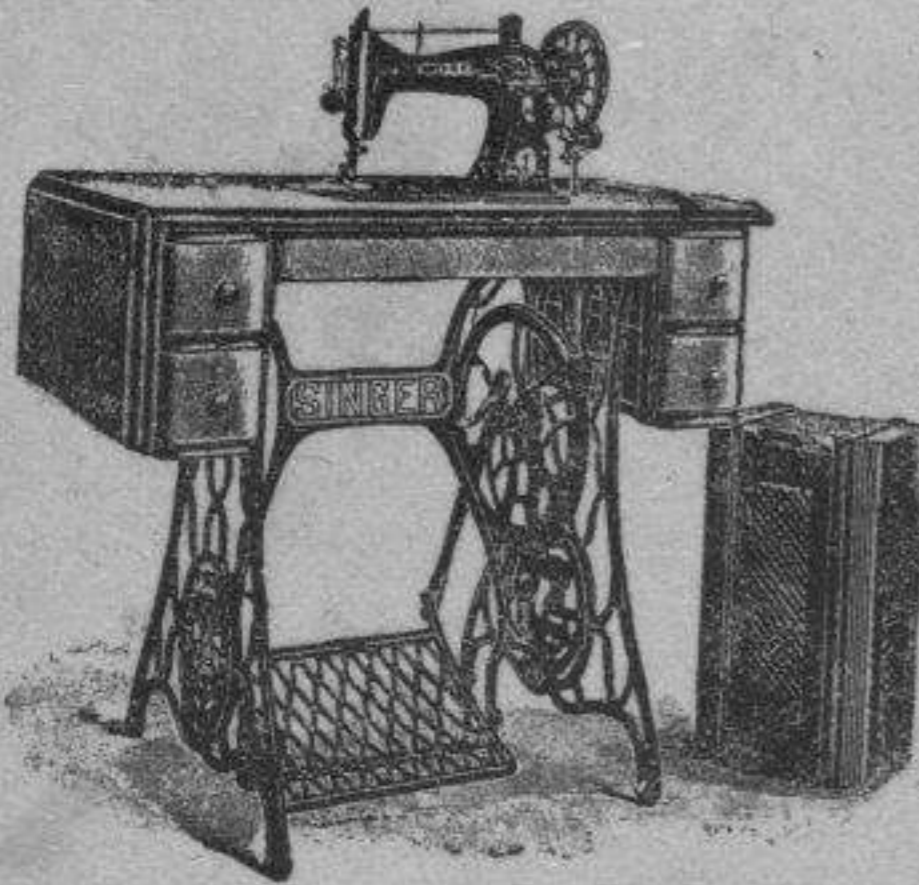
reconstituyent insuperable, de gust agradabilíssim
 Vos donará alegría, claretat d'enteniment y vitali-
 tat completa. Dipòsit general:

Centre d'Espeífics y Aigües minerals, Pelai, 9; Barcelona

Taller de Màquines de Cusir

DE

JOAN VIVES

Reparacions de tots els
 sistemes. Compra y
 proporciona la venda
 de màquines usades y
 accessoris de tots siste-
 mes. Garantia y eco-
 nomia en els preus

Despatx: Baix S. Pere, 16

: Taller: Freixures, 8 :

Les Mancomunitats en el Congrés

CONFERENCIA DEN

PERE COROMINAS

EDITADA PER EL GALL

:: PREU : 15 CÉNTIMS ::

Se ven : A Barcelona en els kioscs, en les societats catalanistes y en les administracions de *El Poble Català* y EL GALL
 A fora, en les societats catalanistes y a casa nostres corresponsals

LES DEMANDES A L'ADMINISTRADOR

El Gall

≡ SETMANARI NACIONALISTA

Núm. solt: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ: Espanya y possessions espanyoles, trimestre, 1'50; Extranger, 2'50

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: CARRER DE DURÁN Y BAS, NÚM. 4, ENTRESSOL

¡Present!!

POQUES vegades com avui, la nostra ànima sadolla satisfacció y alegria...

Després de la declaració feta per l'Assamblea de Tarragona, a la qual hi han concorregut tots els catalanistes, s'es oberta una nova època, tota feconditat pera els ideals de la Patria. Tots junts podran els catalanistes laborar per ella, deixant en el llindar d'un organisme neutral, les seves peculiars y especials maneres de sentir en política catalanista. Per lo demés, per aquesta obra de cultura y propaganda comuna a tots, tots a la vegada hi treballarem.

Però ara es el moment de les obres, ja que s'ha clòs l'Assamblea, en la qual les paraules foren dites.

Y EL GALL, per sa part, comensa donant exemple.

No, no es l'obriu *que volèm entrar*, ja que les portes estan ben obertes... Es el *¡present!* ab que responem quan se passa llista de tots els patriotes.

Nosaltres també hi volèm ser en aquest agermanament de catalanistes, y es per això que'ns presentem als que figuren an els rengles de la Unió, preguntantlosi si'ns hi volen.

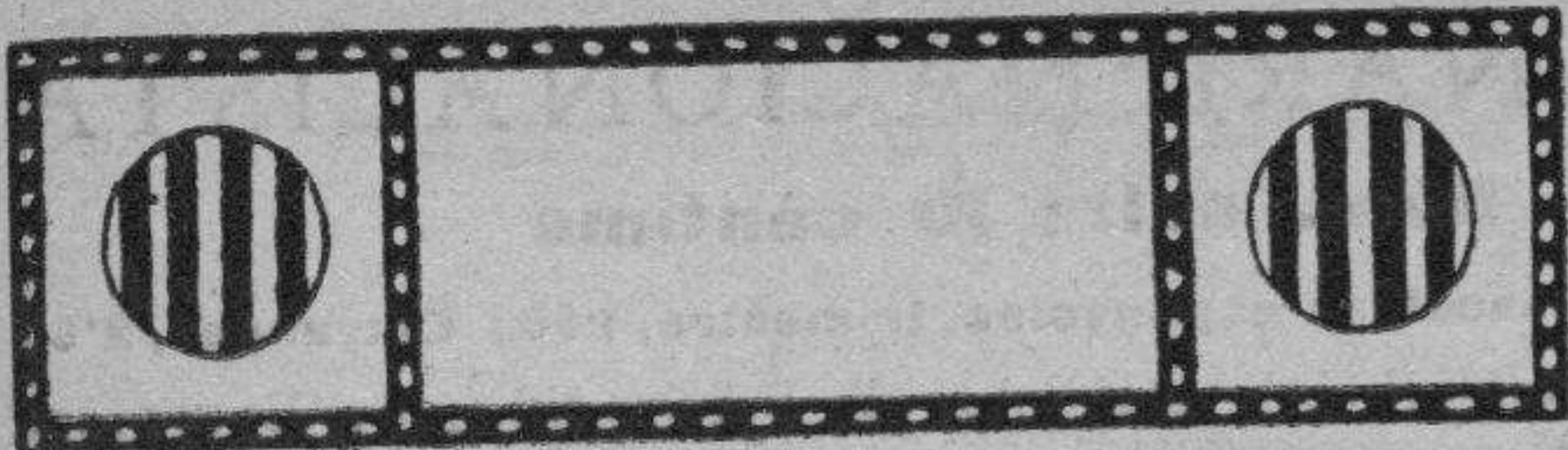
No n'hi ha prou am paraules y declaracions de que tots hi cabem: cal demostrar ab fets la veritat de la dita. Y a demostrarla, doncs, extenent-nos les mans fraternalment...

Per nostra part, am Catalunya per senyera, ab nostre lliberalisme per guía, ingressèm a l'Unió Catalanista. ¡Que sigui feconda l'obra que aquesta emprengui!...

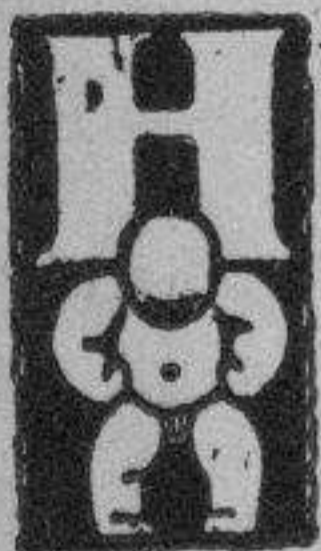
Y quan formi una fila el nostre exèrcit pera entrar en batalla, y siguin cridats un a un els combatents, a la crida hi respondrà EL GALL agitant la cresta:

— ¡Present!

Els desertors

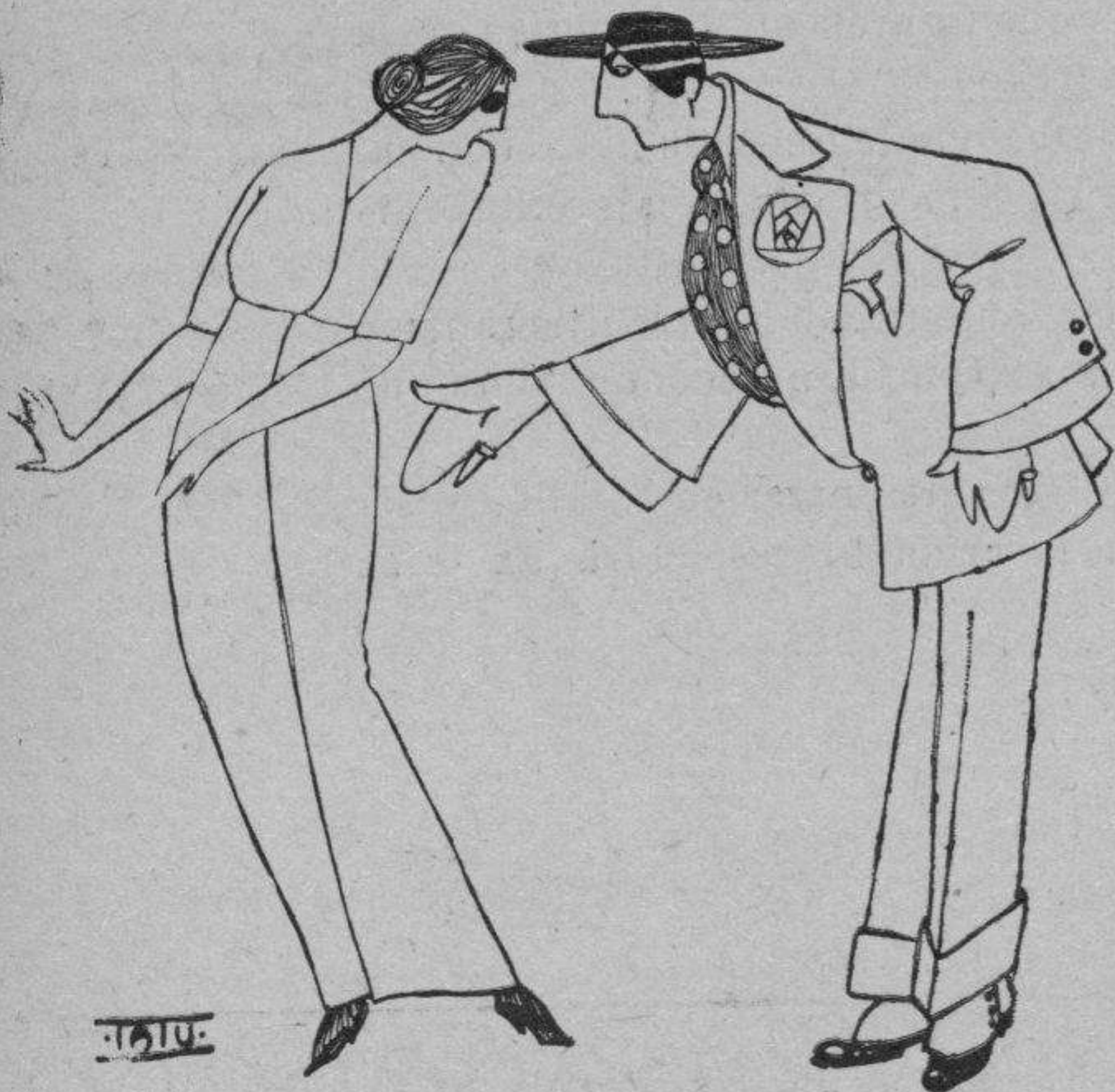

Hi erem tots a l'Assamblea de Tarragona, perque en això del catalanisme, no'n son tots els que'n semblen, ni'n semblen tots els que'n son.

Aquets de la Lliga que quan an ells els ha convingut s'han fet passar per catalanistes, no hi eren a l'Assamblea. Se comprèn; allí no's tractava de cassar vots, ni de poguer obtenir càrrecs, y, encara menys, càrrecs en consells d'Administració de companyies poderoses.

A l'Assamblea hi eren els entussiasmes; els que no paren mai en son treball per Catalunya; els que no posen mai sordina als seus entussiasmes; els que, segons frase felis den Corominas en la mateixa Assamblea, davant d'una concessió administrativa's treuen el barret, però no ajupen la bandera.

¡Figuereus en aquell fogar de patriotisme quin contrast haurien ofert aquells homes més frets qu'una serp!...

— Vol que ballém la dansa de l'ós?
— M'estimo més la dels casats.

Un assembleísta deia: — Però es extrany qu'ells tan hàbils, no hagin previst l'èxit de l'Assamblea, a pesar d'ells.

— No'n feu cas -- deia un altre. — Aquets èxits an ells els tenen sense cap mena de cuidado. En el seu camí de renunciaments, ¡qué'ls fa lo que pugui dirse de la seva actitud y de la seva conducta! Ells asseguren que per Catalunya ja han perdut la vergonya. Si fos per Catalunya menys mal; però'l cas es que l'han perduda, pel Comité de Defensa social, pels cacics y per les companyies de tranvies... Y de que es aixís us en convencereu, solsament citant-vos un cas.

Quan l'homenatge an en Guimerà l'any 1909, l'Unió Catalanista dedicà a l'excels dramaturg un pergami firmat per tots els ex presidents de l'entitat, ja que'n Guimerà també havia ocupat la presidència de l'Unió. D'aquet pergami se'n feren reproduccions pera cada un dels individus que havien ocupat càrrec en la Junta permanent. Un d'aquets es aquell pegot que fa de diputat provincial: en Duràn y Ventosa. Li portaren, com a tots els demés que's trovaven en el mateix cas, la reproducció del pergami.

— No'l vull — digué secament. — Però ¿qué vol que'n fassi? — li pregunta'l que li duia. — Fassin lo que vulgui — responia impertorbable'l pegot diputat.

Y no's quedà amb el pergami, puig no hi hagué manera de convèncel. Després, aquell exemplar, en un consell general de l'Unió sigué venut a un ciutadà, el qual l'ostenta, a casa seva, ab la llegenda que s'hi escrigué donant compte d'haver estat refusat per en Duràn y Ventosa.

Doncs ¿qué'n volèu esperar de gent aixís? — continuava'el bon catalanista. — No veieu que qui no vol a casa seva lo que per tot català, ja no catalanista, seria signe d'orgull, tant se li endonarà de lo que puguin dir ¿deixar de dir de les seves actituds respecte a l'Assamblea?

Tota la política de la Lliga obeit a la direcció d'aquets tres homes: Prat, Duràn y Cambó. Den Cambó la companyia de tranvies ne respon; per lo que'm contat, se pot veure on arriba l'espiritualitat den Duràn; y en quan an en Prat, sols cal dir que per una creu a la lealtat acrisolada, s'ha venut tota l'història catalanista.

¡Bon partit amb aquets tres directors!

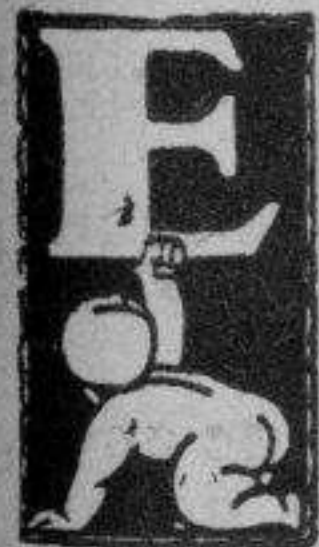

EL REFORMISME

— Després de l'èxit de Ricard en el Consistori, hem pensat ingressar *El Dàtil*, en el novell y entusiasta partit, dels quatre *polls concejiles*.

La profecia d'Eva

(HISTORIETA IRREVERENT)

El Senyor devallà a la Terra ple de rancunia contra Eva. Desde les regions celestials havia observat Jehovà de quina manera la dona incitava a l'home a tastar la poma, y les seves barbes sempre tan cuidades y rullades, segons pot comprobarse en les estampes y en els gravats de les iglesies, perderen, aquell dia remotíssim, per primera vegada, la seva divina merma.

Y la veritat es que la ira del Senyor s'explicava, car fins llavors tot li havia sortit bé y era molt dur per Ell trobarse burlat per l'esser més dèbil, més fi, més bonic, que les seves mans impecables havien fabricat.

Per xò en arribant al Paradís, si no ment una antiga versió de la Biblia, després de recriminar enèrgicament la desobediencia de l'home amb aquelles famoses paraules que han sigut motiu d'inspirats poemes y servit de tema tantes vegades a teòlegs erudits y sapient, Deu ordenà a dos arcàngels que guardessin l'entrada del jardí de delícies, a l'objecte de que Adam y Eva no s'apropessin mai mes a l'Arbre de la Vida.

La Terra estava seca y erma. El sol se decantava vers a Occident y Adam y Eva sospesaven el negre avenir que se'ls havia congriat.

Adam envolcallat am les pells que'l Senyor li donà per cubrirse, s'havia segut dalt d'una roca, el cap baix, les mans creuades sobre'l pit y en el front una primera arruga.

Eva esperava la nit per realisar un arriscat projecte, que feia estona la tenia inquieta amb el qual pensava retornar a son concirat espòs la resolució y la alegria que havia perdut per culpa d'ella.

Quant la lluna aparegué, Eva's preparà. Despüllà el seu cos de les pells que també li havia donat el Senyor, y se mostrà tal com anava en els bons temps de sa ignocencia.

Adam se la miraba embadalit.

Ella, s'apropà an ell, no am vergonya y timidesa sino am tot l'eixam de gracia y seducció de que ha sabut assaborir la fruita del Bé y del Mal.

Adam se tapà els ulls y Eva se li acostà mes: li prengué una mà y li parlà aixís am veu dolça, a cau d'orella:

— «Escolta amic, ¿per què afligirnos? ¿No es nostre el mon? Mira, mentres tú fugies esporuguit de la cólera del Senyor, jo guardi la mitja poma que'ns quedava de l'Arbre de la Vida. Mitja en tenim, doncs, per la set, sino una de sencera.»

Y passà amorosament el seu bras blanc y tebi pel coll robust de pare Adam.

Hi hagué un moment de silenci.

Adam a la fi preguntà:

— ¿Y Jehovà?

La dona's redressà triomfanta; senyalà a son entorn y digué:

— «¿No veus com tots els essers creats s'estimen?»

Fins a la parella pujava una remor suau, un panteig que s'escampava arreu. La Terra tota se'n sentia fecondada.

Eva esclatà a riure, bojament, estridentment. En la nit la seva rialla sonoríssima retrunyia pels cims més alts, per les valls més profundes y bressada pel vent devia sentirse desde'l cel, com una provocació.

Després decantantse vers Adam, fatigada encare, contestà tota mimosa.

«Car amic, Jehovà, ja s'hi anirà acostumant.»

A. H.

L'Universitat ensopida

AL reconeixer que sobre la nostra Universitat plana una espesa boira d'ensopiment y d'escepticisme. Els que atraparen els temps heroics de lluita catalanista, miren am melancòlic menyspreu als estudiants d'avui.

Perquè aquets estudiants d'avui tenen mandra de discutir; un xisto llensat a temps, gira instantàniament una polèmica de tons patriòtics. Ja no's fan cops de puny pera que un piano de maneta toqui *Els Segadors*; ja no's xiulen a classe les paraules lleugerament anticatalanes de un catedràtic.

Es cert; però tot això es sols una part del fenomen; hi ha una altra part que'l fa més complexe, però també més explicable.

Avui hi ha més estudiants—molts més que avans—que escriuen y llegeixen el català; avui son més escassos els anticatalans «convensuts», y encare's porten amb una tolerancia que avans no'ls era gens familiar; avui els catedràtics tenen bastanta descreció pera no ferir susceptibilitats patriòtiques...

Afegiu a les precedents aquesta realitat: l'ensopiment no es exclusiu dels catalanistes; es un fenomen general; el moment s'ho porta.

Sí, sí; ha estat una relaxació de tots els organismes... Existeix una «Juventud Conservadora» ont fan el «tresillo» uns quants estudiants. Però, ningú retreurà semblant institució com exemple de exaltació política. Prenen el seu orgue periòdic; lleginhi els articles escrits am la sola intenció de posarhi nom y cognom al cap d'avall... ¡Oh, sí, aquestes polítiques son coses de decoració, bons pretextes pera donar sortida a l'incipient vanitat d'uns quants jovincells de casa bona! El noi A., president de la secció de propaganda; el noi B., bibliotecari; el noi C., comptador; el noi D., vocal de torn; el noi E., vissecretari según... Y els pares llurs proclamen els honors del fill am la mateixa entonació que feien saber els premis que de nen guanyava als Escolapis o als Jesuites.

Si les nostres societats d'estudiants tenien que copiar aquet model, devem felicitarlos de que no existeixin. Veieu: are tothom creu que hi ha estudiants de fondos sentiments patriòtics, joves que encare fan campanya contra'ls decrets centralisadors, que encare's recorden d'*Els Segadors*, que encare organisen mitins y manifestacions... Y, en camvi, ¿quí es l'home de bona voluntat que's pren en serio el monarquisme provincià y cursi dels «socios» de la «Juventud Conservadora»?

De quant floriren les barretines

Jo era, aleshores, un baillet, meritori d'una important casa de comers. Vingué la suspensió de *La Renaixensa* y amb ella aquella florida de roselles en el cap de tota la joventut.

No vaig atrevirme a entrar en el despatx tocat am la barretina, però la portava a la butxaca.

A mitj dematí van ordenarme:

— Ves al Rech y digues a en Llorens qu'envii els carros.

Fou la meva. Vaig marxar sense capell y al ser a la primera cantonada, toambo y barretina s'ha dit.

Hi anava tot joiós amb ella al cap, pensant que feia quelcom molt important per Catalunya. Però ¡ay! no havia dat cent passes quan me sento cridar:

— ¡Joan! ¡Joan!

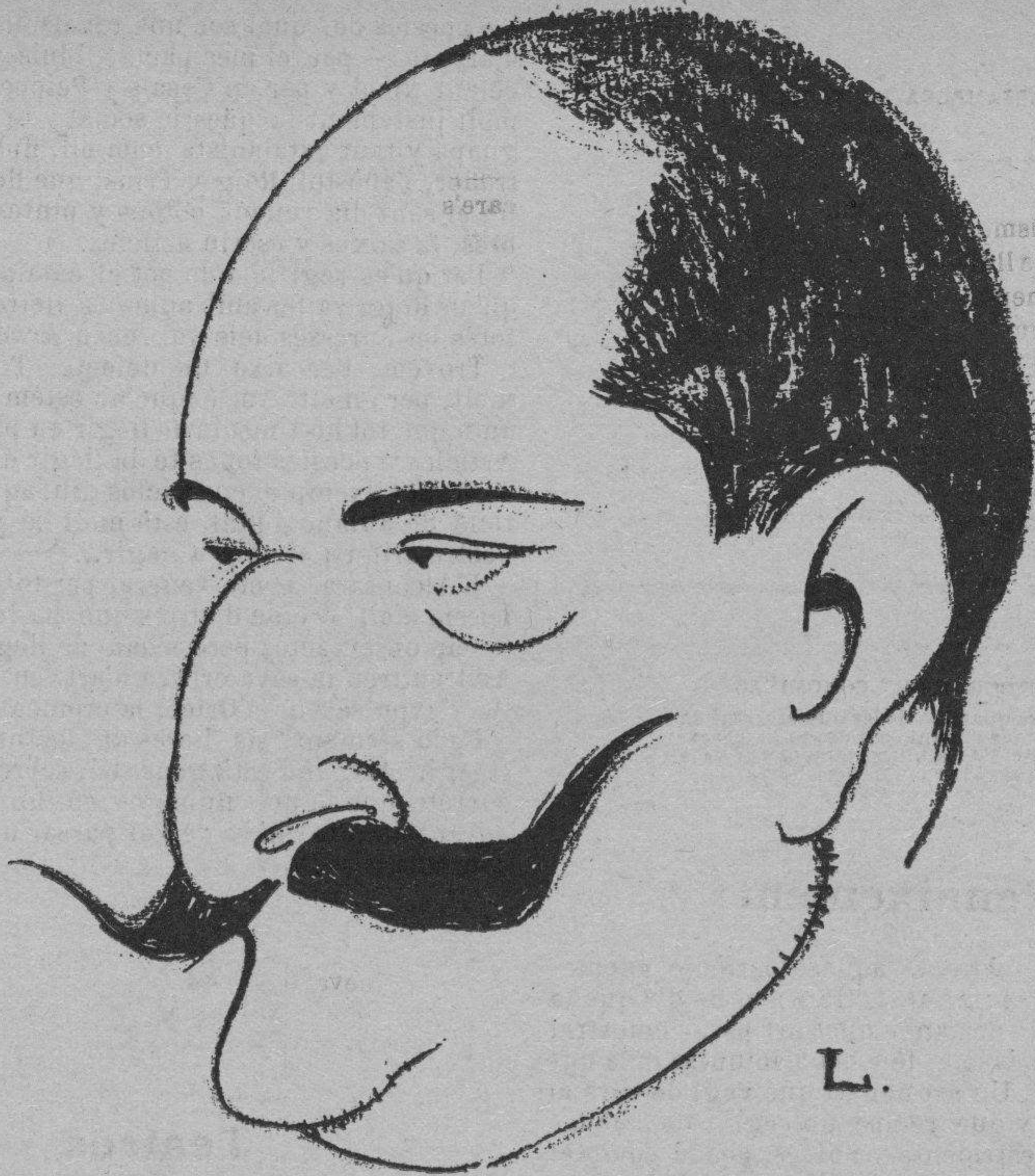
Me toambo y esdevinc encarat amb el meu principal qui'm repta:

— ¡Ximplet! ¡més que ximplet! ¿També tens aquestes falornies igual qu'un estudiant? ¡Au! treute això depresa.

Y lo que son les coses; passats quatre o cinc anys, aquell senyor, pensant igual qu'un estudiant, donava doscents duros per el monument a en Robert y era més catalanista que D. Joan Permanyer.

Veritat es que després s'ha fet de la «Lliga Regionalista» y es suscriptor de la *Veu*.

Sánchez Anido

*Diu que's un governador
tan auster y tan trempat;
de l'austeritat me'n ric,
del trempar non vui parlar.
Allà en terres andaluses
uns grans èxits ha alcansat,
entre les dones d'aquí
també'ls podrà assegurar.
Perque's jove, perque's guapo,
perque té un bon remenar
quan camina. Varèm veurel
presidint als bons companys
que portaven a la tomba
el cadàver d'un germà,
y l'home quedava bé.
Diu que vol fer que a en Portela
no'l puguem anyorar mai.*

*Perfecte. A la Rabassada
qu'obrin demà sens tardar.*

*Tinc una mina,
tinc una mina
de plata y or.
Tinc una mina,
tinc una mina
que diner dona
sense dolor.
— Portela, Portela,
Socias, Socias,
¿Que hacías?
— Dormirme de noche,
vigilar de días.
— ¿Sí...? ¿No?
— Bueno, sí.
Es lo que haré yo.*

DE L'ASSAMBLEA DE TARRAGONA

L'Assamblea de Tarragona

i apèlles

La primera signatura de l'acte

La segona signatura de l'acte

els delegats de tots els punts del país

per ~~la causa catalana~~ ~~el Renaixement~~ 49. 5/2

X. Alcantara i Abadía - apèlles

Notes de la primera sessió de l'acte

AUTÓGRAF DEN COROMINAS

Primera quartilla de les que escrigué en Corominas donant compte de l'aplassament de l'Assamblea, am motiu de la passada vaga de carrilaires

«Renaixement»

MOLT simpàtic es aquest periòdic anomenat *Renaixement*. Hauriem de dir que fa més de dos anys que surt pera demostrar l'entusiasme, fè y bona voluntat dels que el fan. Un setmanari que vagi de cara al ideal y que realisi un seguit de campanyes estridents y nobles, podeu comptar quín ha de ser el seu esperit d'abnegació.

El nostre amic *Renaixement* ja fa més de dos anys que surt cada setmana y que parla amb el cor a la mà.

Això de parlar am desinterès y am tota la bona fè, es lo qu'el fa més simpàtic. Ells creuen, com ho creiem nosaltres, que *Els Segadors* se tenen de cantar arreu allà ont convingui y compleixen la seva creencia al peu de la lletra. Amb un avis ràpit, ells, els redactors reconstruïts, s'uneixen amb els *rebeldes* de la *Davantera* y s'en van als Jocs Florals, al Orfeó Català o als mitings de la «Lliga». EL GALL, el nostre GALL impetuós hi fa una cantada y l'endemà la seriosa (!) y hàbil *Veu* la ressenya dient: «Uns quants jovincels varen cantar *Els Segadors*.» A vegades el reporter regionalista, sobre tot si es en Pagés y Rueda, hi posa una irascible murmuració. *Renaixement* va sortint cada setmana y va parlant com deu anys enrera. ¡Beneida sigui la seva impertorbable fè, y l'esperit de sacrifici dels seus aixerits redactors. Perque això sí, de treballadors ho son tots, desde'l director, el ferm y bon catalanista Casas Briz, avui president de l'A. N. C., passant per l'inclit y excels poeta Alcantara —

les poesies del qual son una revelació d'una ànima d'artista — per el més pacífic Lluís Castellà, excelent xicot y per en Casals y Peipoch, que tracta molt justament la qüestió social y té una cunyada guapa y tant catalanista com ell, fins al administrador, l'apòstol Roig y Trius, que després d'estar tot el sant dia venent botons y pintes, porta'ls llibres, fa faixes y escriu articles.

Per qu'es vegi lo que pot el catalanisme, dirèm qu'en Roig va fer amb aquelles lletretes de goma totes les adresses dels qui reben *Renaixement*.

Trovèm, per això, un defecte. Tot ens agrada molt, però molt. Am lo que no estèm conformes es amb que tot ho tinguin de llegir en plena redacció. Articles y poesies tot es té de llegir devant de tots. Així, per exemple, en Delclós diu: aquest es un article de Fulano de tal, està molt bé y conforme al nostre criteri, el vaig a llegir...

L'Alcantara, poeta venerat per tots, llegeix una poesia d'ell y cinc d'altres que ha rebut, ningú li fa cap observació, però s'han de llegir, en Jaume Andreu treu la seva crítica d'art, en Frederic Batlle, l'expulsa de l'Orfeó, la crònica musical, etc.

Cada setmana sis hores de lectura, com en un colegi. Això no està gens bé, sobretot si's té en compte que fa dos números en un article llegit devant de tots s'hi va deixar passar un ¡Vatua Deu! com una casa.

Teatres

Referent al nostre, bo. En Rusiñol ha estrenat una brometa bastant dolenta, anomenada *El triomf de la carn*. No val la pena. Gènere bast; xistos ordinari, res.

De seguir així, podria dirse, fumentsen, allò de: — ¡Are anem bé!

Sort que'n Pous y Pagés ens promet una nova producció seva. En ella cal tenirhi esperança.

Hem vist *Giordano Bruno*, den Fola; naturalment, vinga riurer...

Hem vist una broma a Romea, anomenada no sabem com, y original de Bernard Savo.

¡Qué dolent! (tot).

Hem vist una cosa de japonesos, executat per en Villagómez.

¡Qué dolent! (tot).

Hem vist *Don Alvaro*, per en Calvo.

¡Qué dolents! (els còmics).

Hem vist *La cena de los Cardenales*, comedieta portuguesa traduïda per en Villaespesa.

¡Qué dolents! (els còmics).

Hem vist la companyia de la Cobeña.
 ¡ Qué dolents ! (tot).

Y are res. Val més anarsen al cine, o a passeig, o allà ahont vos dongui la gana.

Sort que tenim *Petit-café*, en porta. Pro are me jugo un peix a que la comedia de Tristan Bernard no tindrà éxit.

Y aleshores vinga riurens del públic y vinga tornar al cine.

El cinisme d'en Lerroux

D'aquesta manera ens agrada la gent: traient la cara.

Ja n'hi havia prou de fer diners a la sombra.

Ara es qüestió de ferlos a la llum del sol pera que pugui admirar tothom l'art incomparable d'aquest financer nomenat Lerroux.

Pels que'l segueixen, a l'Emperador, aquest nou sistema té, no obstant, un inconvenient: que fins ara, haventse de fer els diners d'*amagatotis*, hi havia de haver intermediaris, els quals sempre arreplegaven alguna pesseta; molts, o sino preguntarho als llocs tinent den Lerroux a l'Ajuntament, n'arreplegaven fins a poguerse construir cases a l'Ensanxe. Però, d'ara endavant, això s'ha acabat. D'ensà d'haverse fixat a can Lerroux aquest cartell que diu: *Diputat a Corts y agent de negocis*, ¡ adieu l'anar espigolant recullint les engrunes! D'ara endavant tot serà pel quefe. Serà ell qui directament contractarà, sense necessitat d'intermediaris.

¿ Si ja s'ha perdut el pudor perque no aprofitarsen?

Abans els qui feren diners valguentse de la seva

representació política ho feien d'amagat y això era una ventatja per l'interès públic, perque moltes vegades, tenint ganes d'arribar a cent s'havien de quedar a cinquanta, pel desconeixement que tenia'l públic de la botiga clandestina.

Però ara això no serà aixís.

Heventhi botiga oberta no hi haurà aturador. ¡ Pobres de nosaltres que algún día'ns trobarem ab Barcelona « vendida por sus cuatro costados » !

Y pensar que van engegarse quatre tiros an en Salmerón per haver fet Solidaritat ab carlins y regionalistes amb el desitg de derogar una llei iniqua! ¡ Y qué poc que'n sabia'el gran republicà! ¡ Si haguès solidaritat pera montar un banc hauria obtingut el *placer* de l'Emperador!

A mi se m'escapen els meus republicans y aquets nacionalistes sempre amarrats a Catalunya.

— No t'hi enfundis: com més anem menos valem.
— No pas a *La Publicidad* que'l Laureanito «vale más que todos»

A través dels Cines barcelonins

Res; es un fet: el «cine» s'ens emporta, ens arrossega. Avui, no hi ha cap barceloní que sàpiga passar una setmana sense trepitjar un «cine». Sembla que'ls nostres ulls no podrien mirar si de tant en tant no's submergissin en la dolça semifoscor, davant per davant de la pel·lícula. Y es ben inútil que'ls moralistes de «Cataluña» s'escarrassin pera treurens d'aquesta prostitució del gust estètic. Es ben inútil i jo comenso a creure que ha estat contraproduhent. La acusació principal qu'han llensat contra'l «cine», es dir, que no podia ser art una cosa qual valor se mesuraba per metres, com una vil mercaderia, com un aspre teixit d'Alcoi o de Béjar. Y bé; ells han combatut aquesta vergonya amb idéntiques armes... Y francament, metre contra metre, jo m'estimo

més una pel·lícula de la Casa Nordisk qu'un article den Rucabado.

Es per totes aquestes rahons que m'he decitit a parlar dels cines barcelonins. El culte del «cine» es un fet; els cronistes son pera recullir fets: doncs, parlem de cines.

Cine Doré

Comenso parlant d'aquest, primer perque es un dels meus predilectes, segón perque du aquest nom «Cine Doré» que si es veritat que no escau al tò blanc del seu decorat, en canvi sona agradablement a totes les orelles.

La passió no'm cega ni'm cegarà en el transcurs d'aquestes cròniques. Reconec de bon grat que la fatxada d'aquest «cine» es una pastisseria lluminosa. Jo vos recomano perxó, que sempre que penseu anar-hi, vos hi acosteu sense mirar la fatxada, amb els ulls púdicament abaixats o fits en el cel, fins arribar a la taquilla: en aquet precís moment mireu cara a cara: sou davant d'una taquillera com cal, ben colocada dintre la blanca capelleta... Entreu. Si no sou habitual concorrent quedareu una mica perplexe al trovarvos dintre; no ho dic pas per la foscor que es la reglamentaria, sino per l'extensió e irregularitat dels llocs d'espectació. Efectivament, quant encenguin els llums o quant vostres ulls s'avesin a la susdita foscor reglamentaria, veureu que hi ha seients de pati, devaners d'anfiteatre, llotgetes (palcos en llenguatge vulgar), cadires que s'enflen per una grada infinita, proscenis desd'ont se veuen molt les atraccions i molt malament les pel·lícules...

Y us haig de dir qu'aquesta varietat de seients a tots els nivells y situacions si de primer antuvi us desorienta, després us serveix pera satisfer els gustos més variats y antagònics. Sou un promés o una promesa, trovarèu lloc de misteri; sou un senyor de modestes rendes que va a matar l'estona simplement, trovareu lloc de comoditat. Sou una mondana (perdó: ho dic per via d'hipòtesis), trovareu lloc d'ostentació. Y el qui vol dir que té dos rals trovarà una ben definida «preferencia»; y'ls infants pelicolòfils, lloc de bona vista; y'ls malalts dels ulls qu'hi van per dissimular, lloc de no veure rés.

En fi, bon cine, el Cine Doré. A la porta s'hi deturen cada día un parell d'automòvils; això li dona aire senyorial... El quartet o quintet (vetaquí que mai he comptat els músics!), toca coses d'are que son les que fan de millor tocar.

UN CÍNIC

Harques municipals

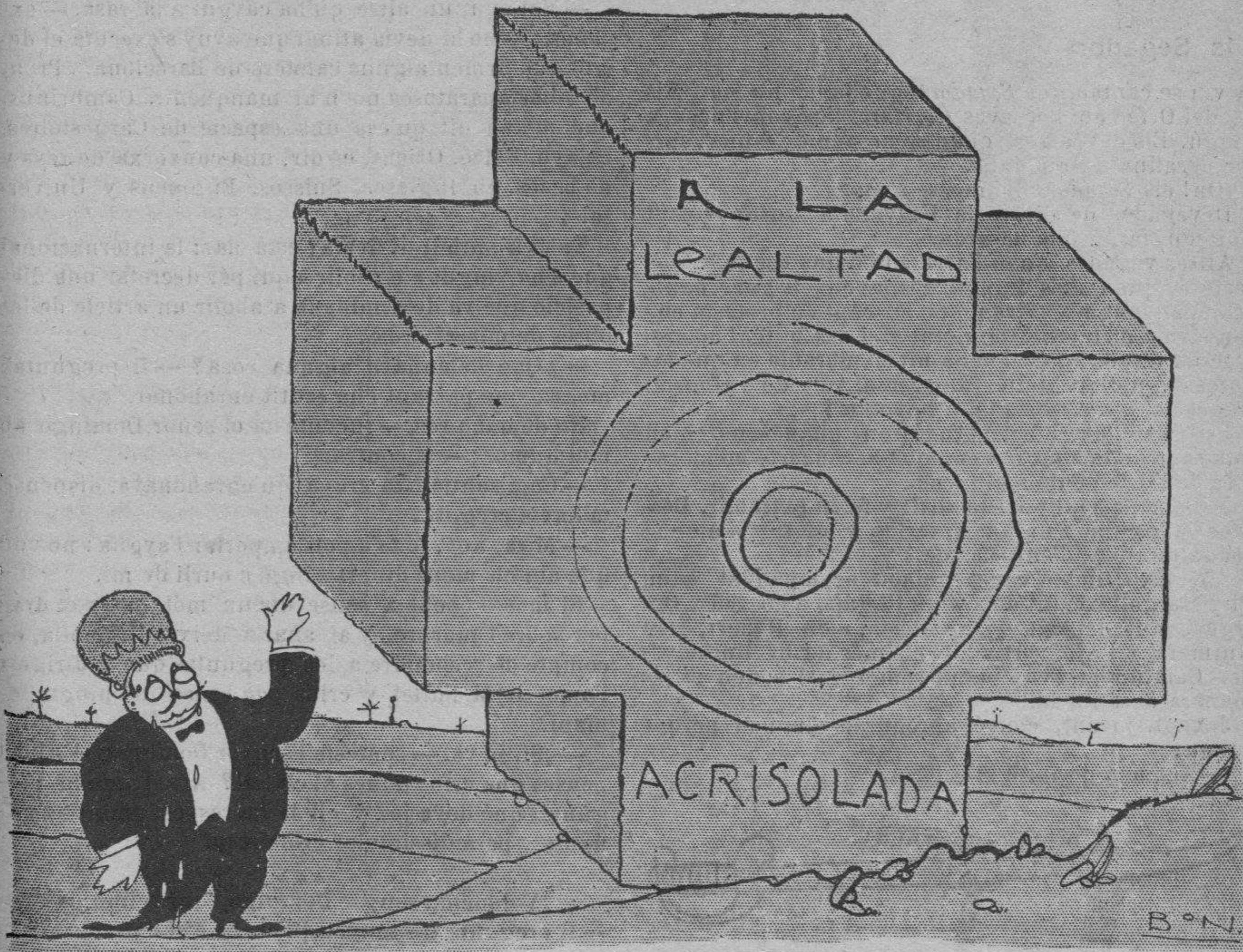
IAL com van posantse les coses ja sembla molt natural que l'Ajuntament no serveix pera administrar el patrimoni de la ciutat, ni per governar sos afers col·lectius. En cambi té una pasmosa feconditat pera fer nèixer partits, grupus, subgrupus, dissidencies y tota mena d'oligarquies ab les corresponents investidures de quefe, leader, representant y demás famalla apropiada.

Avui ja tenim la dissidència den Lladó — « radical propiamente dicho » — ab tres vots: ell, en Figueras y en Guñalons y Bou; la den Ricart — home de molt bones formes — amb el qual voten el dandy Millàn y l'afònic Carcereny; la dels carlins ab dos vots; la den Vallet (extrema dreta); la den Garriga (dreta « bien entendida »); la den Nua-

lart, neutre sense principi ni fi; la den Marial, del grupu de tranviaris *pur sang*; la den Carreras, terror den Cassany y molt aficionat a que tothom vagi a peu. Total 13 vots y molt menys de 13 veus, com que l'únic marquès consistorial, al tornar de Vitel ha passat per París, no li quedaràn *agallas* per insurreccionarse.

Ja fa temps qu'es obgecte de fonda preocupació un problema trascendental que s'ha plantejat en el *sí* — ripi den Mir y Miró — d'una minoria. ¿ Qui es el quefe dels carlins del Consistori? Per diversos títols sembla que hauria d'ésser en Condominas; mes si en Riera se li declarés independent, ¿ de qui seria quefe en Condominas? D'on resulta que si ve en Condominas es quefe, en Riera té sempre a la ma la seva destitució.

Segons se diu pels rotllos de càla ciutat, hi ha qui's proposa federar a totes les minúscules minories, al igual que'ls païssos baskànics se federen

DESPRÉS DE L'ASSAMBLEA

— Que tan parlar del calvari de Catalunya!... Aquesta hauria de dur, de creu, y sabria que cosa es patir y fer paper ridiculs!...

contra Turquia. Y veusaquí com en les decisions consistorials el bloc *balkànic*, faria de balansa.

No falta qui preten saber que'n Sostres, primer premi de natació entre dugues aigües, ja rumia alguna entremaliadura pera fer sentir la seva influencia y la seva energia.

¿Cóm acabarà aquet galimaties? Ja pot suposarse: amb augment d'empleats, increment de déficit y pujada del desgavell municipal. Sols ens queda una esperansa: la de quant tot estigui desgavellat, esquerdat y a punt de coure, sortirà les corporacions econòmiques, treuràn son acreditat bàlsam y... ¡nyac! tot arreglat. Y després de l'arreglo vindrà lo del banquet en honor de les econòmiques, en el que iniciarà'ls brindis el senyor Sedó y Guixà, que ab poc temps s'ha ben guanyat el gloriós títol de «Martínez Campos barceloní».

Els Segadors

Avui se cantan uns *Segadors* que ja no ho son. Els del Orfeó am les seves *fioritures* no convencen a ningú. Els del carrer, quan se proven de cantar, surten desafinats y am galls.

¡Oh! els *Segadors* del nostre temps.

Devegades de dintre la Universitat sortia el cant unisson, ferm, feia basarda.

Altres vegades, quan l'arribada d'una esquadra forastera, quan més tranquils anaven els governants acompanyant als estrangers, el cant de protesta ensenyava a n'aquest l'inquietut y el descontent nostre.

¿Com no recordar aquella nit memorable en que les notes del nostre himne sonaren al volt de l'almirall francès al dirigir-se aquet a Novetats?

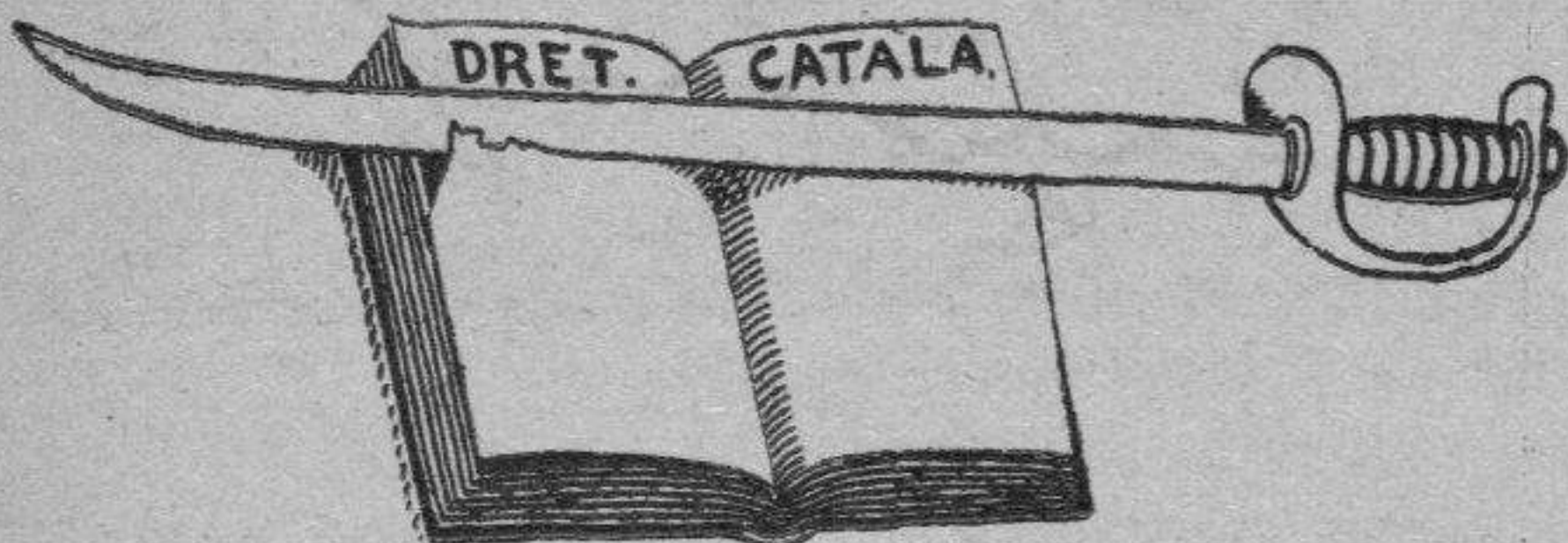
Prò quan més efecte produiren, quan sonaren en tota sa grandiositat fou en aquells concerts memorables de l'Orfeó Català al Liceo.

Jo'ls havia sentit desde abaix y feien estremir. Després vaig pujar a dalt a cantarlos y en sortia amb el cor salteronant d'entusiasme.

¡*Segadors!* noble causa qu'heu acompanyat a en Pi y Margall sortint dels Jocs Florals, a en Sol y Ortega avans de la seva apostasia, a en Robert, a en Guimerà, a l'Aldavert a tots els més fermes lluitadors per Catalunya, avui ja no sonen y si sonen es de manera desafinada.

Jovent, jovent, convé aprendrels de nou perque creieu:

— Ens han declarat la guerra.

Or de lley

¡Quatre gotetes!

ENTAT vora la taula d'un café, sol, ab la tassa devant y l'ampolla de l'aygua, s'està'l senyor Domingo, no sé si capficat o entretenintse ab tres terrossets de sucre, ab los que ja hi ha apurat les escasses combinacions geomètriques que s'hi poden fer.

Enrahona ab veu alta per comunicarse'l judici que fa dels individus de les altres taules en lo punt crú qu'acaben de pendre café y dexa la tassa buyda sobre'l platet.

Una rialleta de fingida satisfacció anima'l seu rostre aixís que observa'l parroquià com tira'l sucre a la copa y allarga el bras mitx d'esma cercant l'ampolla del rom.

— Vet aquí un altre qu'ha caygut a la rasa. — exclama; — no hi devia atinar que avuy s'executa el decret que firmen alguns cafeters de Barcelona... Prou, de noms aparatosos no n'hi manquen... Cambrinus, que m'han dit qu'era una especie de Carnestoltes, Pelayo, Falcó, Orient, es dir, una conxorxa de reys y de becos, ab Inglesos, Suissos, Europeus y Universals.

Tutti li mundi hi firma; està clar: la internacional que s'ha vingut a establir aquí per decretar una disposició que va determinada a abolir un article de les obres de misericordia.

— ¿Qué demanava alguna cosa? — li preguntà'l mossso que passant l'ha sentit enrahonar.

No demano rès, — li contesta el señor Domingo ab mal humor; — al contrari.

— Com sentia o'm creya qu'enrahonava, dispensi, m'havia cregut...

— Mira, noy, ja te'n pots emportar l'aygua; no vull que am els meus diners ningú's burli de mí.

El mossso obeheix sense dir un mot, passa el drap per sobre'l marbre, y al anar a deixar l'ampolla, en compte de respondre a les preguntes que li dirigeix l'amo, li fa l'ullet y crida *voy* sense que ningú demani.

— ¡Sí, ja va! — contesta'l senyor Domingo. — ¿Que't penses que crio ruques al clatell? Ara l'amo ha preguntat què deya jo, y ell li ha respost amb uua ganyota y pera dissimular crida *voy!*

***

— ¿Y donchs, senyor Domingo, què tenim de nou? — li pregunta un senyor qu'acaba d'assentarse al seu costat.

— ¡Qu'hem de tenir! no rès: café sol, vèli aquí la novetat.

— ¡Qué'm diu home, tan mateix! jo'm creya que tot seria una plataforma per posar una esmena als lleminers y als gorro.

— Donchs, ja ho veu: la disposició es tant pels que tenim cordura com pels que no'n tenen. Crègui qu'estich irritat y que no sé de quin terme pendremho. Ja he dit a aquell farolero de mosso: te'n emportas l'aygua desseguit y am mí no hi gasteu xanxes.

— Home, home, home, ¿això va serio, donchs? però ¿què hi vol fer? els cafeters han contat y deuen trobar que no poden passar per menos.

— No es aquesta la qüestió — replica'l senyor Domingo. — Qu'a mí m'haguessen vingut els amos a dirme: home, senyor Domingo, els establiments de aquesta naturalesa, vaja, els cafés; qu'assí qu'allí, ab un verb y gracia, per exemple; que les coses no van prou llatines, ni'ls negocis; que'l sucre ressur més car; que'l rom val dues dobles de quatre de sobrepuig lo bocoy; que'ls ingredients qu'entran pera purificar una tassa de café costan a tant el manat o a quant el picotí y sense torrar; que'ls herbolaris se fan dir senyors, perque pensan que'ns venen medicines; y en virtut d'aquestes contrarietats y d'un'alsa tan valenta, el comité ha prè el determini d'estalviar la copa d'estudiant perque no tenim més salvament qu'aquest... ¿enten a lo que vaig? que m'haguessen donat una satisfacció, una culleradeta de mel, lo que's diu, ab una paraula, que m'haguessen rentat la cara.....

— Sí, sí, sí; prou, ja sé a lo que va.

— Y qui diu a mi, vull entendre qu'ho haguessen fet avinent a la demés concurrència. Allavors jo'ls haguera respost: home, mussiú Lafebre, o mussiú Gombach, o senyor Sacarini (per qu'encara no sé veraderament quin dels tres es l'amo), en fi, sia Pere, Pau o Berenguera; me sembla que vostès tenen un bossí de rahó que'ls abona; y en quant a un servidor, m'avinch desd'ara a l'opinió de la majoria. Vull dir, que si la veu comuna de la parroquia es de fòra rom,

PELS CARRERS DE TARRAGONA

- Y todos esos son catalanistas?
- Así parece.
- Pues yo tenía entendido que eran cuatro gatos.

jo m'hi ajusto y desd'ara ja pot donar l'ordre de retirar l'ampolla y no beuré ni rom ni canya, que jo no faig el ridícol en cap establiment públic y sé respectar la concordancia d'una generalitat. Aquesta era la meva resposta. Però venirse ab aquell patracol en la primera galta dels diaris de la Ciutat a terme de *orden y mando*: «beurèu axò y no altra cosa?...» a poc a poc; a mi la lley marcial no me l'aplica ningú y menos cap paysà sense fuero. ¿Enten la qüestió, senyor Ricanyo? Per mi'ls espanyols ja n'estem fòra del despotisme, sia'l que vulgui... y ara també comprendrà que parlo amb segones; tiro la martellada a la qüestió del día... Miri, miri, guayti a la taula de aquí'l costat: aquest no s'equivoca d'ampolla, veig que no busca'l rom, tira'l sucre al got; vaja, sí, deu ser ayguader, que li agraden les lleminadures com a tots los que patexen d'aquest defecte. ¡Que romansos

gasta abans de beure!, veyàm, potser demanarà un canó de canya per fer bombolles. Sí, deu ser dels que es medican tots sols ab anís de pussa, y'l licor els hi es tan contrari per la enfermetat com per la medicina. Està clar, lo que jo deya; aquesta resolució dels cafeters no més serà aprobada pels entecats.

— Està be, no cridi, no s'exalti. ¿No ho dich jo? Si vostè encara no sab a lo qu'anava. Però dexèmho córrer; aném a buscar un'altra paritat. Jo'm recordo que quan varen abolir les pessas de sis...

— Jo també me'n recordo; ara vostè'm vol fer una relació del com y què y de quina manera. Fòra; aném al càs, ¿per què'ns tenen de regatejar quatre gotes de licor?, aquest es el pot de la confitura. Contesti; no vull sapiguer romansos, no s'embroqui ab històries dels anys passats.

— Senyor Domingo, vostè té un caràcter massa prompte per disputar, y jo soc molt lògic.

— ¿Què diu ara? No la torni a dir més aquesta expressió, que si'm vol guanyar ab termes d'advocat, ja cal que s'hi apuntali, qu'estaré a la que salta y li respondré pel mateix tenor, que si vostè es lo qu'ha dit qu'era, un servidor també serà gramàtic y lacònic, si es menester; y vinga l'otrosí.

— Corrent, vostè'm despeja la qüestió: esto es; ¿per què suprimexen les quatre gotes de licor?, diu vostè.

— Ah, ja, ja: ¿per qué les regatejan?

— Dispensi, senyor Domingo; vostè no se'n adona, y picant ab lo platet m'esquitxa a la camisa.

— Perdoni; si aquestes regueres qu'ara fan a les taules, no son més que caus de mullena; cada día m'hi taco les mànegues.

— A lo qu'estavam: vostè ha dit quatre; ¿y si jo li pregunto.., si son més de quatre, si son vuyt o setze o mitja copa?

— Llavors no ho defenso.

— Tòquila, senyor Domingo; vostè es persona de criteri y aquí no hi ha polèmica; tots dos tenim rahó y per ma part jo li otorgo en conseqüència. Però, indaguem causes y efectes, senyor Domingo; cerquem datos y pronòstics, antecedents y conseqüents, etz..., y ab l'acumulació de rahons argumentals extemdrém l'anàlisi y l'inspecció d'origens y'n resultarà desseguida la claretat y'l convenciment de la discordia que's ventila. Diu la Biblia: *Quotiescumque...*

— Perdóni, senyor Ricanyo: no m'enraho ni en llatí: cada cosa a son lloch: que'n parlin els capellans me agrada; però un seglar, no sé, 'm sembla que fingeix y que's posa careta a la llengua.

— Es que li anava a dir una sentència de gran filosofia.

— Estalviesela; avuy perdóni a tothom; ja la llegirà a algún altre.

— Sempre serà plaga. Pues senyor, me pareix que

en la època qu'anavam a ca'n Biscamps, al carrer de Cristina, 'ns servían perfectament. Vostè recordarà aquell salonet; empaperat am molta decencia o luxu casibé; aquells retratos am march ovalat, aquelles fesomies tan exquisides que eran l'adorno del local y'l recreo de la vista... ¡miri que n'eran de guapes aquelles cares!

— ¡Si n'eran!... Vostè, sense pensar, ve am mí. ¿Vol que li digui? Donchs, encara no fa tres mesos que vaig anar a veureles; les conservan en un salonet. Rè, me va donar la caprichada: vaig volguer tornar a divertir la vista.

— Es lo que tenen les pintures de mèrit; que'ls anys no hi passen y sempre tenen joventud y bon veure.

— Que sí senyor. Es una veritat que no té encaro la que vostè ha dit.

— Déxim continuar; vostè, donchs, recorda tot allò, aquell moblatge, aquell servey...

— Sí senyor, y també'm recordo del piano de cua y del senyor Pau, el pianista (que Deu l'hagi perdonat), de la sinfonía de la *Semiramis* y dels licors que servían, millors que'ls d'ara, y de tot me recordo y de lo que vol dir.

— Apuntèm datos, senyor Domingo: y am tot allò, el café ja valia un ral. Tingui present aqueixa idea. Avuy, nòti bé lo que vaig a dir: avuy tenim uns cafés que ni a Madrid ni a París els tenen tan bons. Miralls que s'hi pot mirar una fatxada d'edifici; sofàs de vellut, quinqués de bronze, cadires de Viena, diaris de la capital, de Madrid y altres provincies, y del extrantranger. Pianos de cua, pianistes de nombradía... y tot, tot per un ral. Fàssis càrrech de tot això, y, amb una paraula, tindrém resoltes les diferencies. ¿Aqueixos temps son aquells y'ls luxos d'ara els d'allavors? Lloguers, begudes, mobles, ¿no han crescut un cent per cent? Ergo...

— Ja ho veurà, senyor Ricanyo; parlèm a pams, que jo no soch desconsiderat. Quan varen treure les escalfetes no'm vaig queixar; ara jo no n'he demanat de pianos ni de pianistes; ja'n sento prou de catancins am los pianos del vehinat. Y tant luxu no sé tampoch si'm convide per pendre ab més gust el café. Que suprimixin gastos supèrfuls; però, escatifyar-me un didalet de rom, sembla que m'hagin tret el berganci; no m'hi sé avenir, senyor Ricanyo; 'm vé a remà, y si no fos per fer una cosa fòra de lloch, me portaria'l botiquin de butxaca am les ampolletes plenes de canya.

— Vostè diu un didalet; ¿y'ls que se'n hi tiren una galledeta?

— ¿Y si fessim una cosa, senyor Ricanyo? ¿Abonèmse per mesos a una ampolla de rom?... Noy, digues al amo que vingui, si es servit.

† EMILI VILANOVA

EL GALL

SETMANARI NACIONALISTA

Cantarà cada dijous

Número solt : **10 cèntims**

SUSCRIPCIÓ : Espanya y possessions espanyolas, **1'50 Ptes.** trimestre

Estranger, **2'50 Ptes.**

■ ■ ■

Editarà, en follets de propaganda, els treballs més
:: sobressortints dels primers escriptors catalans ::

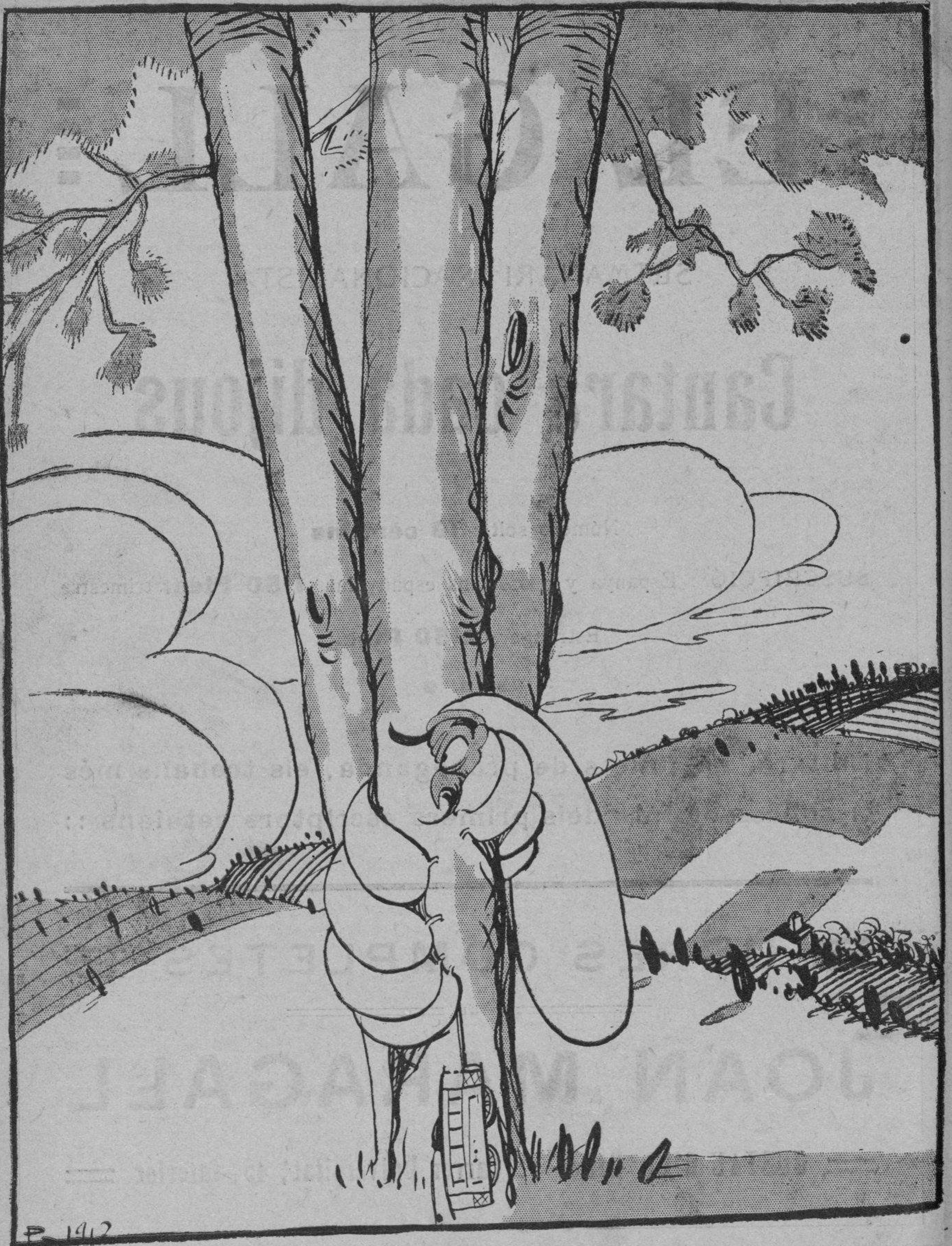

OBRES COMPLETES

DE

JOAN MARAGALL

GUSTAU GILI, Editor :: Carrer Universitat, 45, interior

LA MALALTIA DEL PI DE LES TRES BRANQUES
En Cambó-cuca: Ab una altre reversió de tramvies arribaré al cor de l'arbre de la Patria!